An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Eolaí do Mhúinteoirí faoin CSO 2021/2022





Eolaí do Mhúinteoirí faoin CSO 2021/2022

Arna fhoilsiú ag
Príomh-Oifig Staidrimh na hÉireann

© Rialtas na hÉireann 2021
Ábhar arna chur i dtoll a chéile agus arna chur i láthair ag an bPríomh-Oifig Staidrimh.
Tá atáirgeadh údaraithe, faoi réir aitheantas a thabhairt don fhoinse.

Tá tuilleadh eolais ar fáil ag:
https://www.cso.ie/en/baile/eolasfuinn/beartascoipchirt/

Contents

Forbhreathnú ar an bPríomh-Oifig Staidrimh 6

Uirlisí Idirghníomhacha 10

- SAPmap (sonraí ó Dhaonáireamh 2016) 10
- PxStat (córas dáilte sonraí) 11
- Rannán na Mac Léinn 11

DaonáireamhArScoil 12

Comórtais agus Gradaim 15

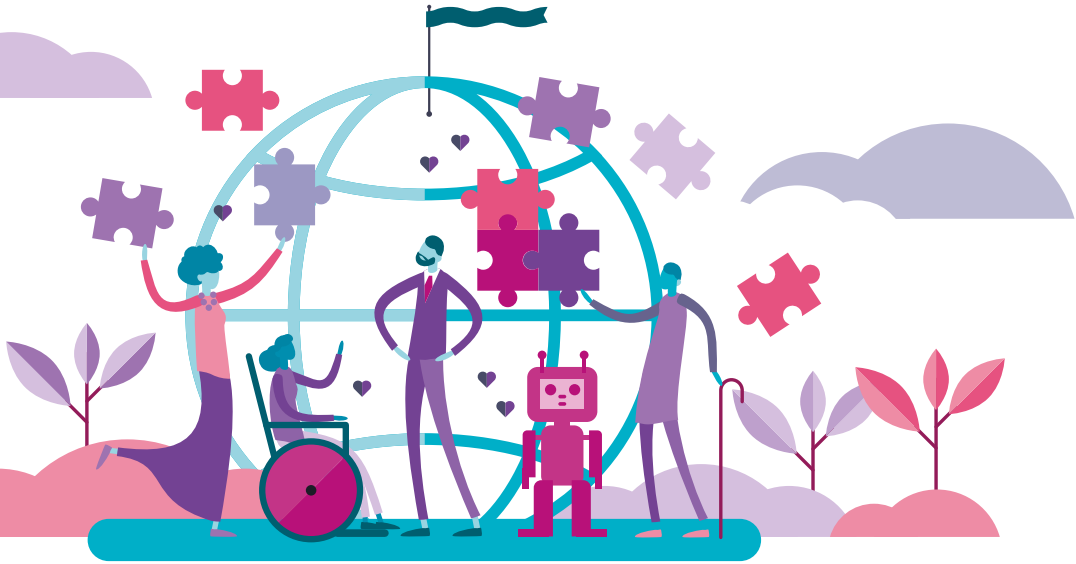
- Maidir le Comórtais agus Gradaim CSO 15
- Bonn Staidrimh John Hooper (comórtas póstaeir) 18
- Gradam Sonraí Oscailte CSO ag an Eolaí Óg 20
- Comórtas Staidrimh na hEorpa 22

Grafaicí Faisnéise 24

Sonraí Teagmhála 32

Forbhreathnú ar an bPríomh-Oifig Staidrimh

Soláthraíonn an Phríomh-Oifig Staidrimh eolas staidrimh d'ardchaighdeán don Rialtas, eolas atá ríthábhachtach le go bhféidir polasaithe agus cláir oibre a chur ar bun, a chur chun feidhme agus a mhaoirsiú ag leibhéil náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla araon i dtimpeallacht eacnamaíoch agus shóisialta atá ag athrú go sciobtha. Déanann an Oifig freastal chomh maith ar riachtanais an phobail náisiúnta agus idirnáisiúnta i gcoitinne ó thaobh eolas neamhchlaonta agus ábhartha ar dálaí sóisialta agus eacnamaíocha de. Is féidir na staitisticí éagsúla a ndéanann an Oifig taifead agus anailís orthu a rangú faoi na ceannteidil seo a leanas; Daoine agus an tSochaí, an Margadh Saothair agus Tuilleamh, Earnálacha Gnó, an Geilleagar, Comhshaol agus Aeráid. Tugtar níos mó eolais fúthu seo sna rannáin a leanas.



Daoine agus an tSochaí

Daonáireamh: Reáchtáiltear an daonáireamh gach 5 bliana agus tugtar léargas ann ar ábhair ar nós fhorbairt stairiúil an daonra, na tosca a mbíonn tionchar acu ar athrú daonra, scaipeadh an daonra de réir limistéir gheografaigh agus de réir phríomhthréithe an daonra, .i. aois, inscne, stádas pósta agus go leor eile nach iad.

Oideachas: Cuimsítear sna sonraí seo figiúirí faoi rannpháirtíocht in oideachas bunléibhéil, dara leibhéil agus tríú leibhéil, faoi chaiteachas ar oideachas ag na leibhéil sin, faoin iarmhairtí oideachais agus faoin gcaidreamh idir oideachas agus stádas eacnamaíoch.

Staitisticí Beatha: Is féidir staitisticí a aimsiú faoin bhfothrannán seo maidir le breitheanna, básanna, póstaí, páirtnéireachtaí sibhialta agus ainmneacha leanaí a thiomsaíonn an Phríomh-Oifig Staidrimh thar ceann na Roinne Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí.

Coiriúlacht: Scrúdaítear go leor gnéithe den chóras ceartais choiriúil anseo. Ina measc siúd, tá méid na gciontaí a ndearna an Garda Síochána taifead orthu agus rátaí athchiontaithe i measc daoine a cuireadh faoi Orduithe Promhaidh, faoi Orduithe Seirbhíse Pobail agus iad siúd a scaoileadh ó Sheirbhís Phríosúin na hÉireann.

Dálaí Sóisialta: Clúdaítear raon leathan saincheisteanna a bhaineann le hioncam agus coinníollacha maireachtála. Is é an fhoinse oifigiúil sonraí faoi ioncam líon tí agus ioncam aonair agus tagann roinnt príomhtháscairí náisiúnta bochtaineachta faoina scáth, m.sh. ráta riosca na bochtaineachta agus an ráta bochtaineachta comhsheasmhaí.

Sláinte: Clúdaítear caiteachas ar chúram sláinte na hÉireann agus tomhais stádas sláinte an phobail i gcoitinne. Scrúdaítear go leor gnéithe den tsláinte anseo: folláine coirp agus sláinte intinne, deacrachtaí ainsealacha agus sealadacha, agus riochtaí sainiúla.

An tSochaí Fhaisnéise: Treochtaí úsáide i dteicneolaíocht faisnéise agus cumarsáide (TFC) ag líonta tí, agus ag daoine aonair in Éirinn. Ina measc sin déantar tomhas ar úsáid phearsanta idirlín, siopadóireacht ar líne agus rochtain ar ríomhaire ag líonta tí.

Margadh Saothair agus Tuilleamh

Léiríonn staitisticí an Mhargadh Saothair forbairtí ar mhargadh saothair na hÉireann, na treochtaí sa **Bheochlár** agus sonraí faoi **dhíospóidí tionsclaíocha.**

Cuirtear faisnéis ar fáil faoi **mheántuilleamh** fostaithe in aghaidh na seachtaine, na huaire agus na bliana, agus faoi **chostais iomlána saothair,** idir meánach agus bliantúil, de réir earnála geilleagraí.

Earnálacha Gnó

Seo a leanas cuid de na hábhair a chlúdaítear sa rannán seo:

Talmhaíocht: Faisnéis faoi mhéid na ngabháltas talmhaíochta i ngach cúige agus contae in Éirinn ó 1855 go 2010; sonraí maidir le barraí agus beostoc; cuntais talmhaíochta agus praghsanna talmhaíochta.

Foirgníocht: I measc na dtosca a ndéantar staidéar orthu tá ceadanna pleanála agus innéacsanna luacha agus méide ar tháirgeadh san fhoirgníocht. Déantar orduithe nua san earnáil agus aschur san fhoirgníocht a thomhas chomh maith.

Tionsclaíocht: Léargas sonrach ar thosca a mbíonn tionchar acu ar dhéantúsaíocht thionsclaíoch, ina measc innéacsanna táirgthe, áireamh ar tháirgeadh tionsclaíoch agus olltáirgeacht.

Eolaíocht agus Teicneolaíocht: Tugtar eolas leis na staitisticí seo faoi réimsí cosúil le Caiteachas Ghnó ar Thaighde agus Forbairt, staitisticí ar an tSochaí Fhaisnéise agus ar nuálaíocht sa teicneolaíocht.

Seirbhísí: Staitisticí lena léirítear struchtúr na n-earnálacha seirbhíse agus tomhaistear athruithe ar luach agus méid/cainníocht díolacháin miondíola.

Turasóireacht agus Taistil: Staitisticí ar nós líon na dturas isteach agus amach as Éirinn chomh maith le caiteachas turasóireachta agus taistil ón iasacht.

Iompar: Sonraí maidir le ceadúnú feithiclí, trácht eitlíochta agus calafoirt, iompar earraí de bhóthar.

Geilleagar

Cuntais Idirnáisiúnta: Tugtar léargas leis na staitisticí seo ar idirbhearta agus sheasaimh dhomhanda na hÉireann, ar leibhéil dheireadh bliana na sócmhainní agus dliteanas airgeadais, agus taispeántar na treochtaí reatha i gcoigilteas agus in infheistíocht ag líonta tí.

Praghsanna: Taispeántar torthaí ar na praghasinnéacsanna príomha do na earnálacha neamhthalmhaíochta agus d'earnáil na réadmhaoine cónaithe, amhail innéacsanna ar earraí tomhaltóra, táirgí tionsclaíocha agus ábhair tógála.

Cuntais Náisiúnta: Soláthraíonn an rannóg seo faisnéis faoin ngeilleagar foriomlán, lena n-áirítear achoimre ar ioncam agus chaiteachas in earnáil rialtais, ar an gComhardú Rialtais Ghinearálta agus ar an Ollfhiachas Rialtais.

Trádáil: Tiomsaítear sonraí as staitisticí iompórtála agus easpórtála na hÉireann maidir le gluaiseacht earraí thar lear agus iad ranguithe de réir tráchtearra agus tíre.

Comhshaol agus Aeráid

Cuirtear sonraí ar fáil maidir le **Rátálacha Fuinnimh Foirgnimh (RFF), cánacha comhshaoil, tomhaltas uisce** agus **astaíochtaí aeir.**

Foilsíonn an Phríomh-Oifig Staidrimh foilseacháin staitistiúla ghinearálta chomh maith ina dtugtar forléargas ar shochaí na hÉireann, lena n-áirítear:

- Bliainiris Staidrimh na hÉireann
- Dul chun cinn na hÉireann a thomhas
- Mná agus Fir in Éirinn
- Breatimeacht: Éire agus an Ríocht Aontaithe i bhFigiúirí
- An Saol in Éirinn sa bhliain 1916: Scéalta ó Staitisticí.



Uirlisí Idirghníomhacha

Cnuasach staitisticí atá i Staidreamh Daonra um Cheantair Bheaga (SAPS) lena léirítear torthaí daonáirimh de réir cineálacha limistéir éagsúla, ó leibhéal an Stáit go ceantair bheaga. Is féidir teacht ar phróifílí aonair SAPS tríd an uirlis cuardaigh **SAPmap.**

SAPmap (Léarscáil de Staidreamh Daonra um Cheantair Bheaga)

D'fhorbair an Phríomh-Oifig Staidrimh an feidhmchlár léarscáilithe seo, bunaithe ar ArcGIS Viewer. Ligeann an comhéadan seo d'úsáideoirí teacht ar an phróifíl ionad a bhfuil spéis acu ann tríd an áis um chuardach seolta nó tríd an ionad sin a roghnú ar an léarscáil. Tá 45 tábla SAPS ann ar fad, iad rangaithe i 15 téama, ar nós stádas pósta, slí beatha, tithíocht agus oideachas. Is féidir le húsáideoirí limistéar geografach a roghnú chun teacht ar gach tábla daonáirimh ó 2016 don cheantar sin. Tá rogha ann chun na táblaí a íoslódáil i bhformáid PDF nó Excel freisin.

1. Ceantair Bheaga (1:250,000)
2. Toghcheantair (1:600,000)
3. Contaetha
4. Dáilcheantair
5. Ceantair Ghaeltachta
6. Iar-Bhailte agus Iar-Chathracha Dlíthiúla
7. Bailte/Sráidbhailte/Cathracha (Lonnaíochtaí)
8. Toghcheantair áitiúla
9. Údaráis Réigiúnacha
10. Cúigí

Is féidir teacht ar SAPmap anseo:
http://census.cso.ie/sapmap/



PxStat

Is é atá i PxStat ná tairseach sonraí oscailte na Príomh-Oifige Staidrimh. Óstáiltear idir staitisticí na hOifige agus staitisticí de chuid ranna rialtais agus comhlachtaí poiblí eile air. Tá teacht ar shonraí ón mbliain 1841 i leith a bhaineann le hiliomad ábhar éagsúla. Is féidir le húsáideoirí staitisticí a chuardach agus a scagadh de réir a riachtanais, sonraí a léiriú ar mhapa, naisc ar thablaí a roinnt, táblaí a easpórtáil lena n-úsáid níos déanaí, nó fiú comhéadan feidhmchláir (API) a úsáid le haghaidh iarratas cianda ar shonraí.

Is féidir teacht ar PxStat ag https://www.cso.ie/en/databases/. Tá teacht ar fhíseáin treoracha ar an leathanach céanna chun cabhrú leat táblaí a chuardach agus chun graif a chruthú duit féin.

Rannán na Mac Léinn

Is féidir teacht ar Rannán na Mac Léinn ó leathanach baile CSO.ie, áit a bhfuil nasc ar uirlisí úsáideacha. Tá fáil ar uirlisí léirshamhlaithe, físeáin, agus acmhainní foghlama ann, mar aon leis an eolas go léir faoi chomórtais staitistiúla a reachtálann an Oifig.

I measc na n-ábhar i Rannán na Mac Léinn tá:

- Uirlisí léirshamhlaithe agus grafaicí faisnéise de chuid na hOifige
- Nasc ar shuíomh gréasáin *DaonáireamhArScoil* agus preasráitis ghaolmhara
- Nasc ar phróifílí ceantair maidir le contaetha, toghcheantair Dála agus bailte
- Acmhainní foghlama -Gluais mínithe ar na staitisticí a dtáirgeann an Oifig, acmhainní 'Daonáireamh sa Rang' agus nasc ar shuíomh an Fhorais Riaracháin (IPA)
- Eolas maidir le comórtais CSO, lena n-áirítear Comórtas Póstaeir John Hooper, agus gradaim CSO, m.sh. Gradam Sonraí Oscailte CSO ag an Eolaí Óg.

Ina theannta sin, tá rochtain ar uirlisí idirghníomhacha Eurostat:

- Comparáid idir ógánaigh na hÉireann agus ógánaigh eile na hEorpa
- Do Shaol san AE – Déan comparáid ar do bhealach maireachtála
- Caighdeán saoil san AE – Comparáid idir do thír agus an chuid eile den AE
- Mo Thír inti Féin – Comparáid idir bhallstáit an AE

Stair an Tionscadail Idirnáisiúnta DaonáireamhArScoil

Ba é an *Royal Statistical Society Centre for Statistical Education* (RSSCSE), i dteannta leis an Oifig um Staidreamh Náisiúnta sa Ríocht Aontaithe a chuir tús leis an tionscadal DaonáireamhArScoil an chéad lá sa bhliain 2000.

Is tionscadal idirnáisiúnta neamhbhrabúis anois é, arna mhaoiniú ag eagraíochtaí ar mian leo úsáid chruinn staitisticí, matamaitice agus láimhseáil sonraí a chur chun cinn. Ceapadh CensusAtSchool mar thionscadal aonuaire ar dtús, nasctha le daonáireamh na bliana 2001 sa RA. Ó shin i leith, tá sé tar éis iompú ina thionscnamh dinimiciúil, leanúnach agus spreagúil a ritear i riar mhaith tíortha. Reáchtáladh an DaonáireamhArScoil in Éirinn den chéad uair sa bhliain 2009, tráth a d'oibrigh an tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí (PDST), an Phríomh-Oifig Staidrimh, Tionscadal Mata agus an Chomhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (NCCA) le chéile chun an suíomh gréasáin Éireannach **www.censusatschool.ie/ga** a bhunú.

Seo a leanas na haidhmeanna atá leis an DaonáireamhArScoil:

- Ról a thabhairt do dhaltaí i sonraí a bhailiú fúthu féin agus cur leis an tuiscint ar phróiseas bailithe sonraí, a chuspóir, agus na tairbhí a bhaineann an tsochaí as
- Meon dearfach a chothú i leith staitisticí trí shonraí iarbhír a úsáid a chuirfidh
- daltaí spéis iontu
- Feabhas a chur ar phróiseas an fhiosrúcháin staitistiúil ar fud an churaclaim
- Teagasc agus foghlaim éifeachtach ar Theicneolaíocht Faisnéise agus Cumarsáide (TFC), lena n-áirítear úsáid an Idirlín
- Rochtain a thabhairt ar thacair sonraí mhóra ábhartha
- Comparáidí a dhéanamh idir freagraí na ndaltaí i dtíortha éagsúla.

Eolas faoi DhaonáireamhArScoil agus conas páirt a ghlacadh:
https://censusatschool.ie/ga/take-part/



Ó 2000 i leith, tá glactha ag go leor tíortha eile leis an tionscadal agus athruithe riachtanacha déanta acu chun léiriú cuí a thabhairt ar a gcultúr agus ar a dtraidisiúin. I measc na dtíortha sin tá; an Astráil, an Afraic Theas, an Nua-Shéalainn, Ceanada, na Stáit Aontaithe agus Éire. Bunaíodh Coiste Idirnáisiúnta in 2007 le go bhféadfaí comparáidí níos dlúithe agus níos bailí a dhéanamh idir na leanaí atá ag glacadh páirte i CensusAtSchool. Ritheadh cúig cheardlann idirnáisiúnta go dtí seo – i Melbourne na hAstráile (2007); Los Angeles SAM (2008); Durban na hAfraice Theas (2009); Londain na Ríochta Aontaithe (2010); agus San Diego SAM (2012).

Moltar duit cuairt a thabhairt ar shuíomhanna gréasáin na náisiún atá ag glacadh páirte agus féachaint ar a gcuid tionscadal chomh maith leis na smaointe agus acmhainní curaclaim den scoth atá curtha ar fáil acu. Is féidir triail a bhaint as an stór sonraí domhanda, ina bhfuil i bhfad níos mó ná milliún freagra, ar an Idirlíon agus is féidir é a úsáid chun ábhair teagaisc agus foghlama a chur i dtoll a chéile. Cuireann sé ar chumas múinteoirí agus daltaí ar fud an domhain a gcuid scileanna láimhseála sonraí a fheabhsú agus mar gheall air sin tagann feabhas ar litearthacht agus smaointeoireacht staitistiúil. Agus tíortha éagsúla ag glacadh páirte sa tionscadal, feabhsaítear go mór an cumas faisnéis a mhalartú idir leanaí scoile agus is bealach uathúil é le hathruithe domhanda, sóisialta agus eile a mheas. Tairbhí eile a bhaineann leis ná go gcuireann sé deiseanna TFC ar fáil, agus go spreagann sé múinteoirí agus leanaí araon.

Ar an suíomh gréasáin **www.censusatschool.com** (suíomh i mBéarla) is féidir teacht ar bhreis eolais faoin ghné idirnáisiúnta agus nascanna do na leaganacha náisiúnta i ngach tír. Moltar duit súil a chaitheamh air agus páirt a ghlacadh sa tionscadal. Tá an tionscadal ar fáil saor in aisce do gach scoil in Éirinn agus is deis é teacht ar thaithí uathúil agus dhifriúil do na daltaí faoi do chúram.

Ceistneoir DaonáireamhArScoil 2021/2022

1. An bhfuil tú:

☐ Baineann ☐ Fireann

2. a) Luaigh d'aois reatha i mblianta iomlána.

☐ bliain

2. b) Cén bhliain ina bhfuil tú ar scoil?

☐ Bliain m.s.h. An 5ú Bliain

3. Cén contae ina bhfuil cónaí ort?

4. Cén tír ina rugadh thú?

5. Inis dúinn...
(Freagair go dtí an deichiú cm is gaire)
* Bí cúramach ó thaobh scaradh sóisialta de.

D'airde (gan bhróga) .....cm
Réise do lámha agus iad sínte amach.....cm
Réise ó thalamh go lámha in airde .....cm
Fad na corrmhéire (an lámh chlé) .....cm
Fad na méire fáinne (an lámh chlé) .....cm

6. a) Cad é do ráta cuisle scíthe?

☐ buille in aghaidh an nóiméid

6. b) Déan bogshodar ar an láthair ar feadh 30 soicind agus taifead do ráta cuisle arís.

☐ buille in aghaidh an nóiméid

7. Le seachtain anuas, cé mhéad lá a rinne tú 60 nóiméad san iomlán nó níos mó gníomhaíochta coirp, ar leor í chun do ráta análaithe a ardú?

☐ lá

8. a) Le 7 lá anuas, cé mhéad lá a bhí tú gníomhach go fisiciúil ar feadh 60 nóiméad san iomlán ar a laghad in aghaidh an lae?

☐ lá

8. b) I rith gnáthsheachtaine, cé mhéad lá a bhíonn tú gníomhach go fisiciúil ar feadh 60 nóiméad san iomlán ar a laghad in aghaidh an lae?

☐ lá

9. a) An ball de chlub spóirt tú (lasmuigh d'aon chlub spóirt scoile)?

☐ Is mé ☐ Ní mé

9. b) Breac síos aon spórt/ghníomhaíocht choirp a rinne tú le club spóirt nó gníomhaíochta (nach club spóirt scoile é) le 12 mhí anuas.

10. Cén tionchar a bhí ag an bpaindéim ar do leibhéal gníomhaíochta coirp?

☐ Méadaithe
☐ Laghdaithe
☐ Mar an gcéanna

11. a) Cé mhéad uair an chloig codlata in aghaidh na hoíche a fhaigheann tú de ghnáth nuair a chaithfidh tú freastal ar scoil an lá dar gcionn?

☐ uair

11. b) Cé mhéad uair an chloig codlata in aghaidh na hoíche a fhaigheann tú de ghnáth nuair nach gcaithfidh tú freastal ar scoil an lá dar gcionn?

☐ uair

12. An mbaineann tú úsáid as uaireadóir cliste chun monatóireacht a dhéanamh ar do chuid codlata agus gníomhaíochta coirp?

☐ Baineann ☐ Ní bhaineann

13. a) Mura mbeifeá in ann ach aip amháin a chur ar d'fhón póca, cén aip a chuirfeá air?

☐ WhatsApp ☐ Instagram
☐ Snapchat ☐ TikTok
☐ Eile (Sonraigh .....)

13. b) Ar shuiteáil tú an aip Lorgaire Covid ar d'fhón póca?

☐ Shuiteáil ☐ Níor shuiteáil

14. Le 7 lá anuas, cé mhéad nóiméad in aghaidh an lae a chaith tú i mbun na ngníomhaíochtaí seo a leanas?

Ag breathnú ar chláir theilifíse ..... nóim
Ag éisteacht le cláir raidió ..... nóim
Ar fhón póca ..... nóim
Ag imirt cluichí ar ríomhaire ..... nóim
Ar do ríomhaire/iPad/táibléad ..... nóim

15. Cuir na gníomhaíochtaí idirlín seo a leanas in ord úsáide ag tosú leis na cinn is coitianta.

☐ Ag breathnú ar fhíseáin
☐ Ag seoladh teachtaireachtaí
☐ Ar na meáin shóisialta
☐ Ag éisteacht le ceol
☐ Ag cruthú ábhair
☐ Cluichíocht ar líne
☐ Obair bhaile
☐ Ag lorg eolais

16. a) Ar scála 0 go dtí 100, cén tionchar a bhí ag an bpaindéim ar do mheabhairshláinte?

Tionchar ar bith — *An-tionchar*
0 — 100

16. b) Cé chomh dian is atá do thuismitheoirí / chaomhnóirí?

Breá scaoilte — *An-dian*
0 — 100

17. Dá mbeadh €1000 agat le tabhairt do do rogha carthanachta, cén cineál eagraíochta a roghnófá?

☐ Adhradh creidimh
☐ Caomhnú comhshaoil
☐ Cúnamh idirnáisiúnta
☐ Ealaín, cultúr agus spórt
☐ Eile (Tabhair sonraí.....)
☐ Easpa dídine
☐ Oideachas
☐ Ainmhithe
☐ Sláinte

18. a) Cén tír ina mbeidh Corn Domhanda na bhFear FIFA 2022 ar siúl?

☐ Iosrael
☐ An Araib Shádach
☐ Eile (Sonraigh .....)
☐ Catar
☐ An Iodáil

18. b) Imreoidh 32 fhoireann i gCorn Domhanda na bhFear in 2022. Meas tú cé mhéad cluichí a imreofar le linn an chomórtais?

☐ cluiche

19. Céard é an tallann is lú tairbhe atá agat?

Tagann an acmhainn seo ón tionscadal ***DaonáireamhArScoil,*** féach www.censusatschool.ie/ga

Maidir le Comórtais agus Gradaim na Príomh-Oifige Staidrimh

Mar chuid dá Clár For-Rochtana Oideachais, reáchtálann an Oifig comórtais staidrimh agus déanann sí urraíocht ar ghradaim i réimsí gaolmhara.



Comórtas Póstaeir John Hooper: Is é is cuspóir leis an gcomórtas seo ná cumas daltaí a chothú chun a dtimpeallacht a mhíniú, a thaiscéaladh agus a chíoradh trí úsáid a bhaint as staitisticí. Is féidir le foirne de bheirt nó triúr daltaí, faoi bhun 18 mbliana d'aois, cur isteach ar an gcomórtas náisiúnta seo. Seoladh an comórtas in 2010 chun ceiliúradh a dhéanamh ar Lá Domhanda an Staidrimh.

Gradam um Úsáid is Fearr Sonraí Oscailte CSO ag Comórtas an Eolaí Óg BT: Bronntar an duais seo ar an úsáid (nó úsáid fhéideartha) is nuálaí de shonraí oscailte CSO, bíodh sin in anailísithe, próisis nó aschuir staitistiúla, píosa taighde, léirshamhlú nó léarscáil sonraí, forbairt gléis, feidhmchlár nó sonraí oscailte CSO a úsáid ar bhealach nuálach eile.

Comórtas Staidrimh na hEorpa (CSE): Is é is príomhaidhm leis an CSE ná cuidiú le daoine óga foghlaim faoi staitisticí ar bhealach spraíúil spreagúil. Ina theannta sin, spreagtar múinteoirí chun modhanna úra a úsáid le staitisticí a theagasc. Déantar seo trí úsáid sonraí fíorúla as staitisticí oifigiúla a chur chun cinn agus trí bealaí cur chun feidhme a aimsiú don tuiscint staitistiúil foghlamtha. Anuas air sin, tá sé mar rún leis an gcomórtas an ról atá ag staitisticí i ngnéithe éagsúla den tsochaí a léiriú do dhaltaí agus múinteoirí. Cuirtear obair foirne agus comhoibriú i measc daltaí chun cinn ar mhaithe le spriocanna comónta a bhaint amach.

Buaiteoirí John Hooper agus an Ghradam Sonraí Oscailte ag an Searmanas Bronnta Gradam 2019



An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Comórtais CSO



Bonn Staidrimh
John Hooper

Comórtas Póstaeir Staitistiúil John Hooper

Bronntar **Bonn Staidrimh John Hooper** ar bhuaiteoirí an chomórtas póstaeir náisiúnta seo. Is é is cuspóir leis an gcomórtas ná cumas daltaí a chothú chun cur síos ar a dtimpeallacht agus chun ciall a bhaint as an saol ag úsáid staitisticí.

Cé ar féidir leo páirt a ghlacadh?

Foirne de bheirt nó triúr dalta, rugtha in 2003 nó níos déanaí, as aon áit in Éirinn (thuaidh nó theas). Ní mór do mhúinteoirí na foirne a chlárú.

Conas páirt a ghlacadh:

1. Socraigh ar cheist
2. Bailigh sonraí nó úsáid sonraí reatha
3. Athbhreithnigh cáilíocht na sonraí
4. Déan anailís ar na sonraí
5. Cruthaigh an póstaer

Is féidir póstaer a chruthú faoi abhar ar bith. É sin ráite, ba chóir na modhanna oibre a leanas a léiriú: anailís úsáide, staitisticí/faisnéis staitistiúil a léirmhíniú agus a chur in iúl.

Dátaí Tábhachtacha

- **Ar oscaille le clárú**
  www.cso.ie/en/baile/rannanml
- **4 Márta 2022 (5 .i.n)**
  Póstaeir le cur faoi bhráid ar líne
- **1 Aibreán 2022** Fógrófar torthaí an chomórtais ar líne

Cén fáth ar chóir a bheith páirteach?

Trí pháirt a ghlacadh sa chomórtas seo spreagfar daltaí chun:

- oibriú ar bhonn foirne
- ceisteanna iarbhír a iniúchadh ag baint úsáid as sonraí
- úsáid a bhaint as a scileanna comhairimh agus grafacha
- torthaí staitistiúla a léirmhíniú
- scileanna a fhorbairt sa chumarsáid scríofa

Beidh deis ag na buaiteoirí ionadaíocht a dhéanamh d'Éirinn ag Comórtas Staidrimh na hEorpa.

Duaiseanna



€1,600 As sin tabharfar €1,000 don scoil agus €600 don fhoireann daltaí mar aon le Bonn Staidrimh John Hooper.



€1,000 As sin tabharfar €650 don scoil agus €350 don fhoireann daltaí.



€600 As sin tabharfar €400 don scoil agus €200 don fhoireann daltaí.

Le haghaidh breis eolais, féach **www.cso.ie/en/baile/rannanml**

An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Comórtais CSO



Úsáid Is Fearr
Sonraí Oscailte CSO
ag Taispeántas Eolaí Óig BT

Úsáid Is Fearr Sonraí Oscailte CSO ag Taispeántas Eolaí Óig BT

Gach bliain, urraíonn an Phríomh-Oifig Staidrimh (CSO) gradam ag Taispeántas Eolaí Óig BT don úsáid is fearr dá Sonraí Oscailte. Tá an gradam dírithe ar an aos óg a spreagadh chun sonraí oscailte a úsáid agus bronntar é ar bhonn na húsáide, nó úsáid féideartha, is nuálaí de shonraí CSO.

Glacadh Páirte

Tá Taispeántas an Eolaí Óig BT oscailte do dhaoine aonair nó foirne de thriúr ar a mhéid ón scoil chéanna atá ar aon aoisghrúpa lena chéile.

Tá an comórtas oscailte do dhaltaí dara leibhéil in Éirinn, thuaidh agus theas, atá idir 12 agus 19 mbliana d'aois ar an 31 Deireadh Fómhair 2021.

Tá trí aoisghrúpaí ann:

- **Sóisearach:** 1ú & 2ú Bliain (Éire) / Bliain 8, 9, 10 (Tuaisceart Éireann)
- **Idirmheánach:** 3ú & 4ú Bliain (Éire) / Bliain 11 & 12 (Tuaisceart Éireann)
- **Sinsearach:** 5ú & 6ú Bliain (Éire) / Bliain 13 & 14 (Tuaisceart Éireann)

Duais



Bronnfar an Gradam um Úsáid Is Fearr Sonraí Oscailte CSO ag Taispeántas an Eolaí Óig BT. Ina theannta sin, tabharfar bonn don duine/foireann bhuacach ag Searmanas Bronnta Bliantúil na nGradam CSO.

Cén fáth ar chóir a bheith páirteach?

Tá an gradam seo dírithe ar an aos óg a spreagadh chun sonraí oscailte a úsáid agus bronntar é ar bhonn na húsáide, nó úsáid féideartha, is nuálaí de shonraí CSO. Is gníomhaíocht iontach sheach-churaclaim an gradam seo go bhféadfadh daltaí a lua ar CV nó iarratas coláiste. Is féidir le daltaí scileanna a fhorbairt ar nós modheolaíocht taighde, dearadh turgnaimh, bailiú sonraí, measúnú agus anailís, smaointeoireacht chriticiúil, réiteach fadhbanna, cumarsáid, nuálaíocht agus fiontraíocht. Tugann iontrálacha i dTaispeántas an Eolaí Óig tacaíocht don chur chuige traschuraclaim i bhfoghlaim ETIM/STEM.

Conas páirt a ghlacadh:

Is féidir tionscal d'aon fhormáid a chur faoi bhráid - anailísí, modhanna nó aschurtha staitistiúla. Is féidir leo bheith i raon eolaíoch nó matamaiticiúil, agus i bhfoirm phíosa taighde, amharcléiriú nó léarscáil sonraí, forbairt uirlise, feidhmchlár nó úsáid ar bhealach eile nuálach de shonraí oscailte CSO.

Chun clárú don Eolaí Óg, téigh chuig: https://btyoungscientist.com

Dátaí an Taispeántais

12–14 **Eanáir 2022**

Le haghaidh breis eolais, féach **www.cso.ie/en/baile/rannanml**

An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Comórtais CSO



Comórtas Staidrimh na hEorpa

European Statistics Competition

Comórtas Staidrimh na hEorpa

Is é is aidhm le **Comórtas Staidrimh na hEorpa** ná cuidiú le daoine óga foghlaim faoi staitisticí ar bhealach spraíúil spreagúil. Ina theannta sin, spreagtar múinteoirí chun modhanna úra a úsáid nuair atá siad ag teagasc faoi staitisticí. Luíonn an CSE le cur chun cinn úsáid fíricí a eascraíonn as staitisticí oifigiúla agus le cur chun feidhme tuiscint staitistiúil foghlamtha.

Cé ar féidir leo páirt a ghlacadh?

Beidh buaiteoirí sa dá chatagóir aoise de chomórtas Bhonn Staidrimh John Hooper 2022 incháilithe chun ionadaíocht a dhéanamh thar ceann na hÉireann sa chomórtas seo.

Conas páirt a ghlacadh:

Beidh ar fhoirne páirteacha físeán a chumadh ina mínítear coincheap staitistiúil. Beidh uasmhéid dhá nóiméad leis na físeáin seo agus cuirfear an topaic roghnaithe in iúl d'fhoirne mí Márta 2022. Caithfidh iomaitheoirí, trí thagairt a dhéanamh do staitisticí iomchuí, comparáid a dhéanamh idir a dtír/réigiún féin agus an chuid eile den Eoraip, ag leagan béime ar athróga suimiúla le hais meánmhéid/meánráta/eile na hEorpa.

Duaiseanna



Gheobhaidh gach ball agus comhairleoir ar na foirne a bhuann sa dá chatagóir aoise:

- teastas gaisce
- dearbhán bronntanais ar luach €400
- foilseacháin agus ábhair dhea-mhéine Eurostat

Cén fáth ar chóir a bheith páirteach?

Ar na cuspóirí is mó leis an CSE tá cothú fiosrachta agus suime i measc daltaí. Moltar múinteoirí chomh maith chun uirlisí nua a úsáid le staitisticí a theagasc. Déantar seo trí úsáid sonraí fíorúla as staitisticí oifigiúla a chur chun cinn agus trí bealaí cur chun feidhme a aimsiú don tuiscint staitistiúil foghlamtha. Anuas air sin, tá sé mar rún leis an gcomórtas an ról atá ag staitisticí i ngnéithe éagsúla den tsochaí a léiriú do dhaltaí agus múinteoirí. Cuirtear obair foirne agus comhoibriú i measc daltaí chun cinn ar mhaithe le spriocanna comónta a bhaint amach.

Sceideal an Chomórtais

Tá sceideal an chomórtais do 2022 fós le deimhniú. Go hiondúil, bíonn sé ar siúl sa tréimhse Aibreán go Meitheamh. Tabharfaidh an Phríomh-Oifig Staidrimh cuireadh do bhuaiteoirí an chomórtas John Hooper a bheith páirteach agus pléifear na riachtanais leo ag an bpointe sin.

Le haghaidh breis eolais, féach **www.cso.ie/en/baile/rannanml**

An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Ainmneacha Leanaí na hÉireann 2020



Sa 100 Barrainm den chéad uair

An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Staidreamh na Sochaí Faisnéise
Líonta Tí 2020



29% d'úsáideoirí laethúla ar an idirlíon an t-am ar fad/ beagnach an t-am ar fad

63% a cheannaigh éadaigh, bróga nó oiriúintí

33% a cheannaigh bia réamhdhéanta seachadta

24% a cheannaigh earraí spóirt





86% a d'úsáid ríomhphoist



76% a d'úsáid baincéireacht ar líne



73% a rinne glaonna fuaime /físe thar idirlíon (Skype, Zoom, srl.)

21% a d'úsáid suíomh/ tairseach oideachais



68% a bhreathnaigh ar sheirbhísí roinnte físeáin (YouTube, TikTok, srl.)

55% a bhreathnaigh ar sheirbhísí físeáin ar éileamh (Netflix, Disney+, Amazon Prime, srl.)

An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Tuarascáil Théamach ar Ghnóthachtáil Oideachais 2020

Leibhéal is airde oideachais gnóthaithe ag daoine 25-64 bliana d'aois

4%
Bunscolaíocht nó gan oideachas foirmiúil

30%
Meánscolaíocht amháin

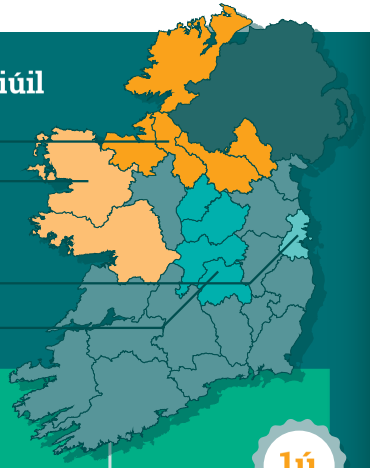
51%
Oideachas tríú leibhéal

Bunscolaíocht nó gan oideachas foirmiúil

7% An Teorainn
2% An tIarthar

Meánscolaíocht amháin

24% Baile Átha Cliath
37% Lár Tíre



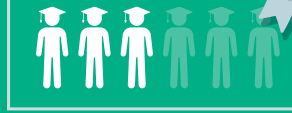
2019

Céatadán daoine le cáilíocht tríú leibhéal

33% Meán an AE28

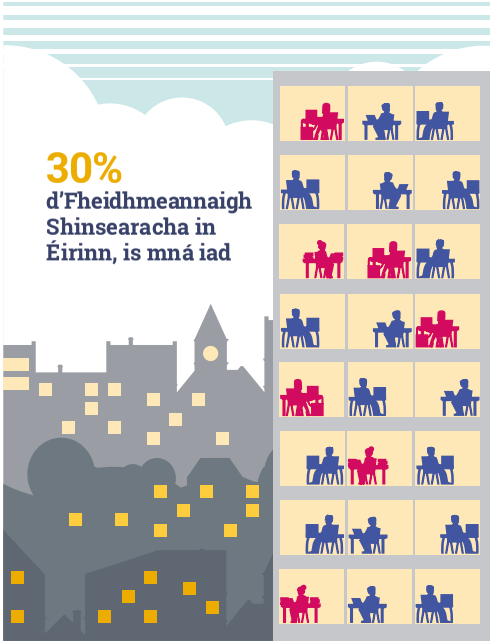


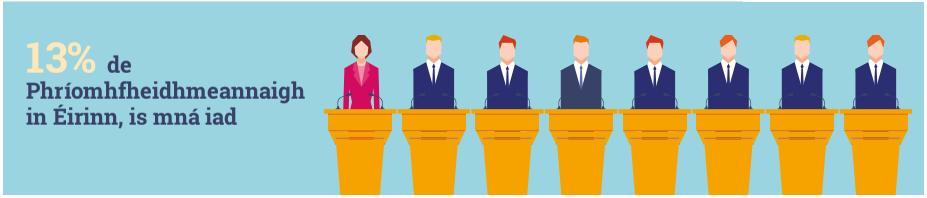
47% Éire



An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Cothromaíocht Inscne i Réimse an Ghnó 2021







An Phríomh-Oifig Staidrimh
Central Statistics Office

Geilleagar na hÉireann 2020

Cad air a gcaithimid ár gcuid airgid?[1]



-10.4% Tomhaltas Pearsanta

-18.4% Iompar

-39.9% Bialanna agus óstáin

Fás
Bliain ar Bhliain

5.9% OTI

3.5% OIN*



Cén chaoi an bhfuil ag éirí leis an ngeilleagar?[1]



+22.1% Tionsclaíocht

+13.8% Seirbhísí Faisnéise agus Cumarsáide

-19.3% Dáileachán, Iompar, Óstáin agus Bialanna

Idirghníomhú na tíre leis an gcuid eile den domhain

€145.0bn Glanluach Onnmhairí Earraí

-€61.9bn Glanluach Allmhairí Seirbhísí



-€9.9bn Cuntas Reatha

€92.9bn Glanluach Eis-sreabhadh Brábúis

Tionchar an domhandaithe a chur ar leataobh

€24.0bn Cuntas Reatha*

-4.9% Éileamh Intíre Modnaithe



-3.5% OIN*

-4.3% GIN

[1](2020 vs 2019) | OTI = Olltáirgeacht Intíre

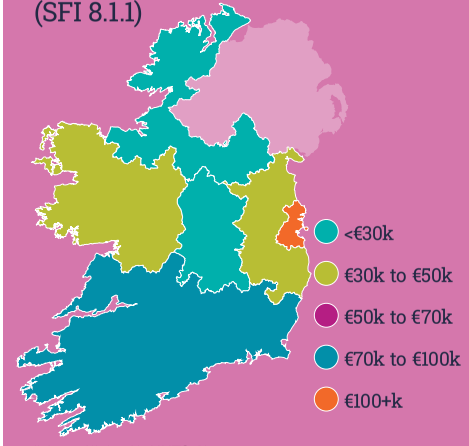
OIN* = Ollioncam Náisiúnta modhnaithe | GIN = Glanioncam Náisiúnta

An Phríomh-Oifig Staidrimh | Central Statistics Office

SPRIOCANNA FORBARTHA INBHUANAITHE

Sprioc 8 - Obair Fhiúntach agus Fás Geilleagrach

OTI an duine de réir réigiúin, 2019[1] (SFI 8.1.1)



(Léarscáil de réir NUTS-3)

Léirítear OTI an duine do réigiún foriomlán an Deiscirt (NUTS-2), seachas réigiúin aonair an Lár-larthair agus an Iardheiscirt

[1]Réamhthorthaí 2019
OTI = Oiltáirgeacht Intíre

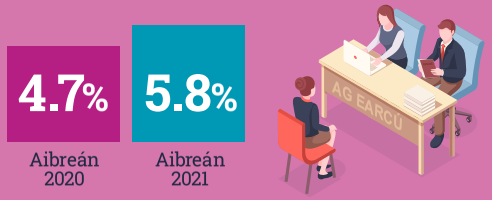
Foinse: An Phríomh-Oifig Staidrimh, Cuntais Náisiúnta

Meántuilleamh san uair, 2019-2020 (SFI 8.5.1)



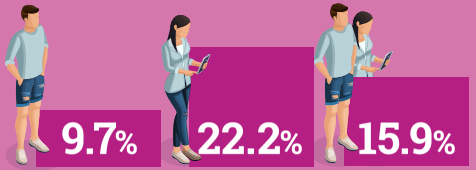
Foinse: An Phríomh-Oifig Staidrimh, Tuilleamh agus Costais Saothair

Ráta dífhostaíochta % (15-74 bliana), Aibreán 2020 & 2021 (SFI 8.5.2)



Foinse: An Phríomh-Oifig Staidrimh, Dífhostaíocht Mhíosúil

Ráta dífhostaíochta an óige % (15-24 bliana), Aibreán 2021 (SFI 8.6.1)



Foinse: An Phríomh-Oifig Staidrimh, Dífhostaíocht Mhíosúil

Díobhálacha ceirde marfacha agus neamh-mharfacha, 2019 (SFI 8.8.1)



Díobhálacha neamh-mharfacha		
Oibrithe	Daoine eile	Iomlán
8,888	447	9,335
Timpistí marfacha		47

Foinse: An tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta

Nótaí

Tar i dteagmháil linn:

+353 21 453 5000

www.cso.ie/ga

eolas@cso.ie

twitter.com/POStaidrimh

facebook.com/CSOIreland

youtube.com/CSOIrelandMedia

instagram.com/CSOireland/

